

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Sayı : B.11.1.SHG.0.14.04.01

...../03/2011

Konu : Hava Aracı Tescil Sözleşmeleri hk.

GENELGE
2011 / 01

Son dönemlerde yurt dışından ithal edilerek, yurda getirilen ve Türk Sivil Hava Aracı Sicili'ne tescil ettirilmesi talep edilen hava araçlarının işlemlerinde karşılaşılan sorunlar gerek Genel Müdürlüğümüzün iş yükünün artmasına gerekse de başvuru sahipleri adına gereksiz bir zaman kaybına neden olabilmektedir.

Bu nedenle, söz konusu işlemlerde yaşanan sorunların çözüme kavuşturulmasını teminen mer'i mevzuat kapsamında halen uygulanmakta olan işlemlerin gözden geçirilerek, açıklanmasına ihtiyaç duyulmuştur:

Malumları olduğu üzere; 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun "Mülkiyet ve Diğer Ayni Hakların Tesisi" başlıklı 66. maddesi; "*Hava aracının tamamı veya bir payının üzerinde mülkiyet ve diğer ayni hakların tesisi, devri ve temlik için yazılı sözleşme yapılması lazım ve kâfidir. Temlike ilişkin sözleşmeler yazılı şekilde yapılmadıkça muteber değildir. Sözleşmeler uçak siciline tescil edilmeden üçüncü şahıslar bakımından hüküm ifade etmez.*" hükmünü,

"Geçici Tescil" başlıklı 55. maddesi; "*İlgili mevzuata uygun olarak yurda sokulmuş olan bir sivil hava aracı; Türk Devletine veya kamu tüzelkişilerine veya Türk vatandaşlarına veya 49 uncu maddede yazılı niteliklere sahip tüzelkişilere, **en az altı ay süre ile yalnız bunlar adına işletilmek üzere bırakılırsa, sicile geçici olarak tescil olunabilir.***" hükmünü,

"Türk Sivil Hava Aracı" başlıklı 49. maddesi; "*Bir sivil hava aracı aşağıda belirtilen durumlarda da Türk sivil hava aracı sayılır: Türk kanunları uyarınca kurulup da;*

a) *Kamu Kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşlar, dernekler, siyasi partiler, sendikalar veya vakıfların mülkiyetinde bulunan hava araçları, idari organını oluşturan kişilerin çoğunluğunun Türk vatandaşı olması,*

b) *Türk Ticaret Siciline kaydedilmiş ticari şirketler, kooperatifler ve bunların birliklerinin mülkiyetinde bulunan hava araçları, şirketi idare ve temsil etmeye yetkili olanların çoğunluğunun Türk vatandaşı olması ve şirket ana sözleşmesine göre oy çoğunluğunun Türk ortaklarda bulunması*" hükmünü,

"Re'sen terkin" başlıklı 61. maddesi; "*Bir Türk sivil hava aracı;*

a) *49 uncu madde uyarınca Türk sivil hava aracı sayılması için bulunması gereken nitelikler ortadan kalkarsa veya bu nitelikleri haiz olmayan bir kişinin mülkiyetine geçerse,*

b) *Yabancı bir devletin siciline kaydedilirse veya Türk siciline kaydedildiği halde,yabancı sicildeki kaydı terkin edilmemiş olursa.*

Ulaştırma Bakanlığı tarafından re'sen sicilden terkin olunur.

Bu madde hükmü 55 inci maddede gösterilen hava araçları hakkında da işletme süresinin sona ermesi üzerine uygulanır." hükmünü amirdir.

Bu hükümler kapsamında;

Yurtdışından İthal Edilen Hava Araçları:

Yurt dışından satın alma, adi kiralama veya finansal kiralama şeklindeki iktisap halleriyle yurda ithal edilecek hava araçlarının tescil işlemleri amacıyla yapılacak başvurularda İktisap şekline uygun olarak,

- a) taraflar arasında ilgili gümrük kapısından kati veya geçici ithalat işlemleri ***tamamlanmadan önce yazılı sözleşme*** yapılması,
- b) sözleşmenin, gümrüklere iletilen ***“teknik açıdan ithal uygunluk”*** yazısından ***önce*** Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi,
- c) sözleşmeden doğan ***damga vergisi*** ödendi belgesinin ***aslıının***,

Genel Müdürlüğümüze sunulması zorunludur.

Sözleşme, yurda ithali düşünülen hava aracının iktisap şekline uygun olarak;

- a) İktisap şeklinin ***satın alma*** olması halinde;
  - i) Sözleşmenin ***aslıının***,
  - ii) Türkçe dışında bir dilde hazırlanması halinde sözleşmenin ***aslı ile birlikte noter onaylı tercümesinin***,
  - iii) Sözleşmeyi imzalayan tarafların ***imza sirküleri asıllarının***,
  - iv) Sözleşmeyi imzalayan tarafların yetkili olduğuna dair belgelerin ***asıllarının***,

Apostil Şerhi konularak,

- b) İktisap şeklinin ***adi kiralama*** olması halinde;
  - i) Sözleşme Türkiye’de yapılırsa ***noter huzurunda*** düzenleme şeklinde hazırlanarak ***aslıının***,
  - ii) Sözleşme yurt dışında yapılırsa;
    - sözleşmenin ***aslıının***,
    - Türkçe dışında bir dilde hazırlanması halinde sözleşmenin ***aslı ile birlikte noter onaylı tercümesinin***,
    - Sözleşmeyi imzalayan tarafların ***imza sirküleri asıllarının***,
    - Sözleşmeyi imzalayan tarafların yetkili olduğuna dair belgelerin ***asıllarının***,

Apostil Şerhi konularak,

- c) İktisap şekli ***sınır ötesi finansal kiralama*** ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun sözleşmenin dercine dair Genel Müdürlüğümüze hitaben yazısı ile ekinde düzenleme şeklinde hazırlanan sözleşmenin,

Genel Müdürlüğümüze sunulması zorunludur.

Yurtiçinde Satışı Yapılan Hava Araçları:

Yukarıda belirtilen 49. madde kapsamında Türk Sivil Hava Aracı Sicili'ne kayıtlı hava araçlarının **yurt içinde** satış, devir ve temlik hallerinde de **noter huzurunda** onaylanmış onaylama şeklinde sözleşmenin **aslı** veya **suretinin** Genel Müdürlüğümüze sunulması zorunludur.

Yurtdışına İhraç Edilen Hava Araçları:

Yukarıda yer alan Kanun maddeleri kapsamında yurda kati veya geçici ithal edilmiş hava araçlarının **yurt dışına terkinin** hallerinde;

1) Kati olarak yurda ithal edilmiş bir hava aracının yurt dışına satış, devir ve temlik hallerinde gümrükten terkin işlemleri **tamamlanmadan önce** taraflar arasında **yazılı sözleşme** yapılması ve noter huzurunda düzenlenmediyse sözleşmeden doğan **damga vergisi** ödendi belgesinin **aslı** gereklidir.

a) Sözleşme yurt içinde yapılırsa;

- Sözleşmenin **aslı** veya **noter huzurunda** düzenleme şeklinde yapılmış sözleşme **aslının**,
- Eğer sözleşme noter huzurunda yapılmamış ise sözleşmeyi imzalayan tarafların **noter onaylı** imza sirküleri **aslı** ve sözleşmeyi imzalamaya yetkili olduğuna dair **noter onaylı** belgelerin **asıllarının**,

b) Sözleşme yurt dışında yapıldıysa;

- sözleşmenin **aslının**
- Türkçe dışında bir dilde hazırlanması halinde sözleşmenin **aslı ile birlikte noter onaylı tercümesinin**,
- Sözleşmeyi imzalayan tarafların **imza sirküleri asıllarının**,
- Sözleşmeyi imzalayan tarafların yetkili olduğuna dair belgelerin **asıllarının**,

Apostil Şerhi konularak,

Genel Müdürlüğümüze sunulması gereklidir.

2) Geçici olarak yurda ithal edilen bir hava aracının yurt dışına terkini halinde;

a) İktisap şekli adi kiralama ise hava aracının yurda girişi esnasında Genel Müdürlüğümüze sunulan **sözleşme süresinin bitmesine ilişkin** bilgilerin, sözleşme süresi uzatılması planlanıyor ise süreye ilişkin **tadil sözleşmesinin aslının** veya sözleşmenin **erken feshi** planlanıyor ise buna ilişkin her türlü ihbar v.b. belgelerin **en az on beş (15) gün önceden** sözleşmenin tarafları yetkililerinin imzalı talepleriyle birlikte,

b) İktisap şekli Sınır Ötesi Finansal Kiralama Sözleşmesi ise yurda girişi esnasında Genel Müdürlüğümüze sunulan **finansal kiralama sözleşme süresinin bitmesine ilişkin** bilgilerin (sözleşmenin tarafları yetkililerinin imzalı talepleri aranır), **söz konusu sözleşmenin erken feshi** veya **uzatılmasına ilişkin** bilgilerin (Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu'nun yazıları aranır) **en az on beş (15) gün önceden,**

Genel Müdürlümüze sunulması zorunludur.

Her iki iktisap şeklinde de “**Sözleşme Süreler**”i yukarıda yer alan Kanunun 61.maddesi hükümlerine uygun olarak belirlenmek zorundadır.

Sonuç olarak, gerek tescil işlemlerinin zaman kaybına uğramadan yapılmasını gerekse de Genel Müdürlüğümüz iş yükünün gereksiz olarak arttırılmasının önüne geçilmesini teminen yukarıda belirtilen hususlara hassasiyetle uyum sağlanması hususunda bilgi edinilmesini ve gereğini önemle rica ederim.

Dr. Ali ARIDURU
Genel Müdür

Dağıtım:

- Havacılık İşletmelerine
- Hava Aracı Sahiplerine